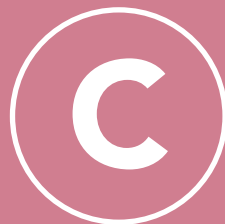


ARTSOPDELT RESULTATOPGØRELSE I REGNSKABSKLASSE C OG D



APPENDIX

Som omtalt i kapital 12 om det eksterne regnskab er der skemapligt med hensyn til, hvordan en resultatopgørelse skal se ud. Skemaerne til resultatopgørelserne fremgår af et bilag til årsregnskabsloven. Formålet med dette appendix er kort at gennemgå regnskabsposterne i den artsopdelte resultatopgørelse for store virksomheder efter regnskabsklasse C og D.

I fig. C.1 er vist et eksempel på en artsopdelt resultatopgørelse, hvor alle regnskabsposter i årsregnskabslovens bilag er med (alle beløb i kr. 1.000).

Artsopdelt resultatopgørelse	
Nettoomsætning	487.900
Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling	38.700
Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver	15.400
Andre driftsindtægter	800
Eksterne omkostninger:	
Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer	-245.600
Andre eksterne omkostninger	-88.200
Bruttofortjeneste	209.000
Personaleomkostninger	-114.500
Indtjeningsbidrag	94.500
Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver	-55.100
Nedskrivninger af omsætningsaktiver, bortset fra finansielle omsætningsaktiver	-3.700
Andre driftsomkostninger	-500
Resultat af primær drift (EBIT)	35.200
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder	11.400
Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder	5.200
Indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver	1.300
Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder	100
Andre finansielle indtægter	200
Nedskrivning af finansielle aktiver	-800
Øvrige finansielle omkostninger:	
Finansielle omkostninger, der hidrører fra tilknyttede virksomheder	-200
Andre finansielle omkostninger	-400
Resultat før skat og ekstraordinære poster	52.000

Fortsættes næste side

Fortsat fra forrige side

Artsopdelt resultatopgørelse	
Resultat før skat og ekstraordinære poster	52.000
Skat af ordinært resultat	-13.000
Ordinært resultat efter skat	39.000
Ekstraordinære indtægter	1.500
Ekstraordinære omkostninger	-700
Ekstraordinært resultat før skat	800
Skat af ekstraordinært resultat	-200
Ekstraordinært resultat efter skat	600
Andre skatter	-300
Årets resultat	39.300

Fig. C.1 Eksempel på en artsopdelt resultatopgørelse for regnskabsklasse C og D.

I det følgende vil der være en kort gennemgang af de enkelte regnskabsposter i fig. C.1.

Nettoomsætningen på tkr. 487.900 i fig. C.1 viser årets varesalg eksklusive moms og punktafgifter. Når moms og punktafgifter ikke skal indregnes i nettoomsætningen, skyldes det, at de ikke tilfalder virksomheden. Den moms og de afgifter virksomheden afkræver af sine kunder, skal den videresende til staten. Det er altså ikke en indtægt for virksomheden, men står i regnskabet som en gæld til staten, indtil virksomheden afregner beløbet. Nettoomsætningen kaldes i daglig tale ofte for **omsætning**.

Tankegangen i den artsopdelte resultatopgørelse er, at man i de 4 første regnskabsposter vil vise virksomhedens aktivitet, uanset om det har ført til et salg eller ej. Nettoomsætningen er klart et udtryk for hvor stor aktiviteten er i virksomheden, men derudover medtages regnskabsposterne *Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling, Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver og Andre driftsindtægter*.

Ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling på tkr. 38.700 i fig. C.1 kan principielt kun forekomme i *produktionsvirksomheder*, da det kun er disse virksomheder, som har færdigvarer og varer under fremstilling. Hvis ændring i lagre af færdigvarer og varer under

fremstilling indgår med et **positivt beløb** er det udtryk for, at virksomheden udover at producere de varer, som er solgt, også har haft aktivitet til at opbygge større lagre. Hvis **beløbet er negativt**, er det udtryk for, at virksomheden i forbindelse med salget af varer har forbrugt en del af de lagre, som der var primo regnskabsåret. Dermed vil nettoomsætningen ikke være et korrekt udtryk for aktiviteten, men ved at fratrække lagerændringen vil man få et mere korrekt udtryk for aktiviteten.

Da ændring i lagre af færdigvarer og varer under fremstilling kun kan forekomme i produktionsvirksomheder, ser man ofte, at **handelsvirksomheder** i stedet anvender en regnskabspost, der benævnes **Ændring i lagre af handelsvarer**. Intentionen er den samme som for produktionsvirksomheden. Regnskabspostens benævnelse er blot tilpasset handelsvirksomhedens særlige forhold.

Arbejde udført for egen regning og opført under aktiver i fig. C.1 på tkr. 15.400 forekommer i den situation, hvor en virksomhed selv fremstiller sine anlægsaktiver. Det kan f.eks. være et entreprenørfirma, som selv bygger en lagerhal. Da opførelsen af lagerhallen har krævet en del af virksomhedens ressourcer i form af materialer og arbejdskraft mm., har det også været en del af virksomhedens aktivitet. Derfor medtages omkostningerne i resultatopgørelsen som en slags indtægt for at vise årets aktivitet. Bemærk, at da omkostningerne til fremstillingen af lagerhallen også indgår i resultatopgørelsen, vil der ikke være nogen effekt på selve resultatet i resultatopgørelsen. Det er blot en måde at få virksomhedens aktivitet frem i årsregnskabet.

Andre driftsindtægter i fig. C.1 på tkr. 800 er indtægter, som ikke har direkte sammenhæng med virksomhedens almindelige drift. En typisk post i denne sammenhæng er *huslejeindtægter*, som opstår fordi virksomheden ejer den ejendom, som virksomheden driver sine aktiviteter fra, men hvor en del af ejendommen er lejet ud til andre. Huslejeindtægterne har ikke noget at gøre med de aktiviteter, som virksomheden skal leve af, men da det er indtægter, skal de naturligvis med i resultatopgørelsen. Ved at indregne dem i resultatopgørelsen under andre driftsindtægter signalerer virksomheden, at det er indtægter, men det har ikke noget med hovedaktiviteten at gøre.

De 4 første poster er alle poster, som viser indtægter i forbindelse med virksomhedens drift. De efterfølgende poster i fig. C.1 viser, hvilke omkostninger der har været for at skabe indtægterne.

Den artsopdelte resultatopgørelse sonder mellem *eksterne* og *interne omkostninger*. **Eksterne omkostninger** er omkostninger afholdt over for personer eller virksomheder uden for virksomheden, mens **interne omkostninger** afholdes internt i virksomheden.

Omkostninger til råvarer og hjælpematerialer i fig. C.1 på tkr. 245.600 viser, hvor meget virksomheden har anvendt på at købe råvarer og hjælpematerialer, som skal anvendes i produktionen til at fremstille de varer, som virksomheden lever af at sælge.

I en **handelsvirksomhed** vil regnskabsposten ikke hedde *omkostninger til råvarer og hjælpematerialer*, men f.eks. **omkostninger til handelsvarer**.

Andre eksterne omkostninger i fig. C.1 på tkr. 88.200 viser andre eksterne omkostninger end omkostninger til råvarer og hjælpematerialer. Disse andre eksterne omkostninger kan være omkostninger til husleje, varme, drift af biler mm.

Bruttofortjenesten i fig. C.1 på tkr. 209.000 fremkommer ved, at man lægger indtægtsposterne sammen og trækker omkostninger til råvarer og hjælpematerialer samt andre eksterne omkostninger fra. Læg mærke til, at der her sker en **sammenblanding af begreberne**. Når vi beskæftiger os med det *interne regnskab*, jf. kapitel 11, så bruger vi kun ordet bruttofortjeneste i en handelsvirksomhed, hvor den beregnes ved at trække vareforbruget fra nettoomsætningen. I det interne regnskab bruger vi aldrig ordet bruttofortjeneste i en produktionsvirksomhed. I det *eksterne regnskab* bruges ordet bruttofortjeneste imidlertid både i handels- og produktionsvirksomheden, og i handelsvirksomheden beregnes bruttofortjenesten ikke på samme måde som i det interne regnskab, idet både vareforbruget og andre eksterne omkostninger trækkes fra nettoomsætningen for at finde bruttofortjenesten. Det kan godt give anledning til forvirring, og det er derfor vigtigt, at du er opmærksom på, hvordan *bruttofortjenesten* er beregnet i den situation, du befinder dig i.

Personaleomkostninger i fig. C.1 på tkr. 114.500 er interne omkostninger til virksomhedens eget personale. Omkostningerne omfatter løn og gager til medarbejderne samt omkostninger til pensioner mm.

Den næste post i den artsopdelte resultatopgørelse i fig. C.1 på tkr. 94.500 er et *mellemresultat*, som benævnes **Indtjeningsbidrag**. Den viser indtjeningen, efter at personaleomkostninger er fratrukket bruttofortjenssten.

Af- og nedskrivninger af materielle og immaterielle anlægsaktiver i fig. C.1 på tkr. 55.100 viser årets forbrug af disse anlægsaktiver. Der sondres mellem *afskrivninger* og *nedskrivninger*.

Afskrivningen viser, hvor meget virksomhedens anlægsaktiver har mistet i værdi (værdiforringelsen) ved normal brug, som virksomheden forudsatte, da den anskaffede aktivet. Disse afskrivninger fremgår af den afskrivningsplan virksomheden udarbejdede ved anskaffelsen af aktiverne. En **nedskrivning** forekommer, når det viser sig, at de forudsætninger virksomheden lagde til grund, da den udarbejdede afskrivningsplanen, ikke holder. Det kan være, at aktivet hurtigere mister værdi, fordi det slides mere, end man oprindeligt troede, eller de produkter som fremstilles på en maskine ikke kan sælges i så mange år, hvorfor aktivet hurtigere mister værdi. Virksomheden er derfor nødt til at korrigere posten afskrivninger ved at foretage flere afskrivninger i det år, hvor "fejlen" opdages. Denne korrektion af afskrivningerne kaldes for en nedskrivning.

Nedskrivninger af omsætningsaktiver, bortset fra finansielle omsætningsaktiver i fig. C.1 på tkr. 3.700 handler primært om nedskrivninger på varelagre og tilgodehavender. Alle virksomheder, som har varelagre oplever, at der er varer som bliver ukurante, dvs. at de ikke sælges til den salgspris, som man oprindeligt regnede med. Det kan være, at varerne er blevet umoderne eller indeholder fejl/skader, så kunderne ikke vil betale så meget for varen. I værste fald må virksomheden sælge varerne til en mindre pris, end man købte varerne for. I så fald formindsker virksomheden værdien af varelageret ved at foretage en nedskrivning. Denne nedskrivning betragtes som et tab og føres som en omkostning i resultatopgørelsen under nedskrivninger af omsætningsaktiver, bortset fra finansielle omsætningsaktiver. Samme princip gør sig gældende

for tilgodehavender. De fleste tilgodehavender opstår i forbindelse med at virksomheden sælger varer på kredit. Det er imidlertid ikke altid, at kunderne betaler det de skylder til virksomheden. Nogle af disse tilgodehavender kommer aldrig ind, og må derfor omkostningsføres som et tab i resultatopgørelsen.

Andre driftsomkostninger i fig. C.1 på tkr. 500 er omkostninger, som ikke direkte har noget med virksomhedens hovedaktivitet at gøre. Det kan f.eks. vær omkostninger i forbindelse med andre driftsindtægter, jf. ovenfor.

Den første post i fig. C.1 efter *andre driftsomkostninger* er **resultat af primær drift** på tkr. 35.200, som ofte også kaldes for *ordinært resultat før finansielle poster*. Resultat af primær drift er et mellemresultat, som fremkommer ved, at man tager *indtjeningsbidraget* og trækker *af- og nedskrivninger* samt *andre driftsomkostninger* fra.

I forbindelse med regnskabsaflæggelsen i store virksomheder ser man ofte, at resultat af primær drift kaldes for **EBIT**, hvilket er en forkortelse for Earnings Before Interest and Taxes. En variant af EBIT er **EBITDA**, som står for Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortization, dvs. indtjening før renter, skat, afskrivninger og amortisering af goodwill. EBITDA bruges også til analyse af cash-flow, idet afskrivninger ikke er indeholdt i beløbet. I forbindelse med EBIT og EBITDA ser man ofte begreberne *EBIT margin* og *EBITDA margin*. **EBIT margin** beregnes som EBIT divideret med nettoomsætningen gange 100, hvilket er det samme som overskudsgraden. **EBITDA margin** beregnes som EBITDA divideret med nettoomsætningen gange 100.

Umiddelbart efter resultat af primær drift i fig. C.1 følger de **finansielle poster**, som består af *finansielle indtægter* og *finansielle omkostninger*. *De finansielle poster* har ikke direkte noget med virksomhedens almindelige drift at gøre, men er en følge af virksomhedens finansielle stilling, dvs. sammensætningen af virksomhedens aktiver og passiver. En virksomhed, som har kapitalandele i andre virksomheder, værdipapirer og bankindeståender under aktiverne, vil skabe **finansielle indtægter** i form af afkast fra virksomhederne samt *renteindtægter* og *kursgevinster*. Omvendt vil en virksomhed, som har optaget lån, have **finansielle omkostninger** i form af *renteomkostninger* til disse lån.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder i fig. C.1 på tkr. 11.400 er de indtægter, som virksomheden har som følge af, at den ejer kapitalandele i en eller flere tilknyttede virksomheder. En tilknyttet virksomhed kan være et datterselskab, et moderselskab eller et datterselskab til moderselskabet. Indtægten består af den del af overskuddet, som virksomheden har i den tilknyttede virksomhed. Se eventuelt kapitel 12 side 287 for en nærmere beskrivelse af, hvad tilknyttede virksomheder er.

Hvis den tilknyttede virksomhed er et **datterselskab**, har moderselskabet bestemmende indflydelse i datterselskabet. Det medfører, at *indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder* vil bestå i hele overskuddet i datterselskabet, da det er moderselskabet, som bestemmer, hvilke aktiviteter der skal udøves i datterselskabet. Det giver et indtryk af, hvilke indtægter virksomheden skaber, som følge af sin bestemmende indflydelse. Hvis virksomheden ikke ejer 100 % af datterselskabet, men der er andre, som ejer f.eks. 25 %, vil man i bunden af resultatopgørelsen udskille disse ejeres andel af resultatet i datterselskabet som **minoritetsinteresser**.

Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder i fig. C.1 på tkr. 5.200 er den andel virksomheden har i overskuddet i virksomheder, som ikke er datterselskaber, men hvor den dog har en betydelig indflydelse på den associerede virksomheds driftsmæssige og finansielle ledelse. Man regner med, at hvis man ejer 20 % eller mere af stemmeretighederne i en virksomhed, så er der tale om en associeret virksomhed. Det beløb, som bliver registreret som indtægt i resultatopgørelsen, er den andel virksomheden har af overskuddet i den associerede virksomhed.

Den næste post i resultatopgørelsen i fig. C.1 på tkr. 1.300 er **indtægter af andre kapitalandele, værdipapirer og tilgodehavender, der er anlægsaktiver**. *Andre kapitalandele og værdipapirer* kan f.eks. være:

- Ejerandele i andre selskaber, hvor man ejer mindre end 20 %, f.eks. børsnoterede aktier
- Obligationer
- Pantebreve

Indtægter herfra kan være udbytte, dividende, renter o.l. Bemærk, at der skal være tale om anlægsaktiver, dvs. kapitalandele og værdipapirer virksomheden har til hensigt at eje i mere end 1 år. Det betyder også, at

indtægter af *tilgodehavender, der er anlægsaktiver* er tilgodehavender, hvor betalingen indgår over mere end 1 år. Det kan f.eks. opstå, hvis virksomheden sælger varer på afbetaling, hvor kunden betaler over flere år.

Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder i fig. C.1 på tkr. 100 vil ofte være renteindtægter, fordi virksomheden har lånt penge til en tilknyttet virksomhed.

Andre finansielle indtægter i fig. C.1 på tkr. 200 vil typisk være finansielle indtægter fra omsætningsaktiver, hvilket som regel vil være renteindtægter fra tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser og bankkonti.

Nedskrivning af finansielle aktiver på tkr. 800 vil ofte bestå i tab på værdipapirer i form af børsnoterede aktier, obligationer, pantebreve o.lign.

Finansielle omkostninger, der hidrører fra tilknyttede virksomheder på tkr. 200 vil ofte være renteomkostninger, som virksomheden har afholdt, fordi den har lånt penge af en tilknyttet virksomhed.

Andre finansielle omkostninger i fig. C.1 på tkr. 400 er finansielle omkostninger som følge af gæld til andre end tilknyttede virksomheder, dvs. typisk renteomkostninger til realkreditinstitutter, pengeinstitutter og leverandører.

Resultat før skat og ekstraordinære poster i fig. C.1 på tkr. 52.000 er et mellemresultat, der viser indtjeningen, efter at *indtægter af kapitalandele* og de *finansielle indtægter* er lagt til *indtjeningsbidraget*, og *nedskrivning af finansielle aktiver* og *øvrige finansielle omkostninger* er trukket fra.

Skat af ordinært resultat på tkr. 13.000 viser, hvor meget virksomheden på et eller andet tidspunkt skal betale i skat af sin indtjening fra den *ordinære drift*. I øjeblikket (februar 2010) skal aktie- og anpartsselskaber betale 25 % af sin indtjening opgjort efter skattemæssige regler.

Ordinært resultat efter skat i fig. C.1 på tkr. 39.000 er et mellemresultat, som viser, hvor meget virksomheden har tjent på sin ordinære drift, efter at alle omkostninger inklusive skat er afholdt.

Efter ordinært resultat efter skat følger **ekstraordinære indtæger** og **ekstraordinære omkostninger**. Årsregnskabsloven sonder mellem **ordinære poster** og **ekstraordinære poster**. Ordinære poster kan opfattes som de indtægter som er afledt af de aktiviteter, som vedrører virksomhedens målopfyldelse. Ekstraordinære poster er indtægter og omkostninger, der fremkommer som følge af begivenheder eller transaktioner, der klart adskiller sig fra virksomhedens ordinære drift, og som derfor heller ikke forventes at forekomme ofte eller regelmæssigt.

Ekstraordinære poster kan f.eks. opstå som følge af **ekspropriation**, **jordskælv** eller andre **naturkatastrofer**. Som du kan se, må man forvente at ekstraordinære poster kun forekommer yderst sjældent. Man har dog set eksempler på, at virksomheder har oplevet, at deres fabrik i udlandet er blevet eksproprieret, da den lå i en diktaturstat. Ligeledes er der også virksomheder, som har lidt store tab i forbindelse med storm eller lignende. Et tab som følge af, at virksomhedens lager er brændt, må også betragtes som en ekstraordinær omkostning. Der er dog kun tale om et tab, hvis tabet er større end det beløb virksomheden får udbetalt fra en eventuel forsikring.

Ekstraordinært resultat før skat i fig. C.1 på tkr. 800 er et mellemresultat, som viser hvor meget virksomheden har tjent eller tabt på de ekstraordinære poster. Herefter beregnes der **skat af ekstraordinært resultat** med tkr. 200, dvs. hvor meget virksomheden skal betale i skat af de ekstraordinære poster. Skat af ekstraordinært resultat fratrækkes ekstraordinært resultat før skat, hvorefter man får **ekstraordinært resultat efter skat** på tkr. 600.

Næstsidste post i resultatopgørelsen i fig. C.1 er **andre skatter** med tkr. 300. Da der allerede er beregnet skat af såvel den ordinære som den ekstraordinære drift længere oppe i resultatopgørelsen, kan disse skatter ikke indgå i andre skatter. I stedet kan der være tale om miljøafgifter eller lignende.

Årets resultat i fig. C.1 på tkr. 39.300 er en sammentælling af *ordinært resultat efter skat* med tkr. 39.000 og *ekstraordinært resultat efter skat* på tkr. 600 fratrukket *andre skatter* med 300. Årets resultat viser, hvor meget virksomheden har tjent, efter at alle omkostninger er afholdt.

Årets resultat tilhører ejerne i virksomheden og tillægges egenkapitalen i balancen, da egenkapitalen viser, hvor meget ejerne har stående i virksomheden. En del af årets resultat bliver dog ofte udbetalt til ejerne som udbytte, jf. afsnit 7.5 i kapitel 12 om resultatfordelingen.